

ÉPÍTÉSI ÉS KÖZLEKEDÉSI MINISZTERIUM

KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁGI SZERVEZET

IDŐKÖZI NYILATKOZAT

North American Trojan T28-A, HA-RDM

Börgönd repülőtér (LHBD), 2023. szeptember 10.

légiközlekedési baleset

2023-1244-4

A szakmai vizsgálat célja a légiközlekedési baleset, illetve repülőesemény okának, körülményeinek feltárása, és a hasonló esetek megelőzése érdekében szükséges szakmai intézkedések kezdeményezése, javaslatok megtétele. A szakmai vizsgálatnak semmilyen formában nem célja a vétkesség vagy a felelősség vizsgálata és megállapítása.

Az esemény ismertetése

Esemény osztálya	légiközlekedési baleset	
Légijármű	Gyártója	North American Aviation Inc., USA
	Típusa	Trojan T28-A
	Lajstromjele	HA-RDM
	Üzemeltetője	Agro-Aero 2000 Kft.
Esemény	időpontja	2023. szeptember 10. 15:39 LT
	helye	Börgönd repülőtér (LHBD)
Személyi sérülések (Halálos/Súlyos/Könnyű)		2 fő / 3 fő / 1 fő
Az eseményben érintett légijármű sérülésének mértéke		megsemmisült

Székesfehérvár mellett, a börgöndi repülőtéren (LHBD) 2023. 09. 10. napján tartották a Börgönd Repülőnap 2023 rendezvényt. A nap során 10-től 18 óráig légbemutatók, ejtőernyős bemutatók és sétarepülések voltak tervezve.

Az egyik bemutató során az eseményben érintett légijármű pilótája – egy a repülőnap hatósági engedélyében nem szereplő – műrepülő manőver végrehajtása közben elvesztette irányítását a légijármű felett és nagy sebességgel irányítatlanul a földre csapódott. A légijárműben tartózkodó két pilóta a helyszínen életét vesztette. A légijármű becsapódásának helyszínénél – a 19-es futópálya küszöbétől körülbelül 300 méterre – parkoló gépjárműben és mellette tartózkodók közül három fő súlyosan, egy személy könnyebben megsérült. A becsapódás következtében kialakuló tűzben a személygépjármű kiégett.

A korábbi hasonló esetek áttekintése során a Vb azt tapasztalta, hogy a KBSZ korábbi BA2009-178-4-1 és BA2016-158-4-1 számú ajánlásai, a Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosának korábbi JNO-443-1/2010. ügyszámon kiadott intézkedése, és a jogszabályi felhatalmazás ellenére, a jelen időközi nyilatkozat kiadásáig még mindig nincs olyan jogszabály, amely a magyarországi polgári célú nyilvános repülőrendezvényekre vonatkozó részletes szabályozást tartalmazná.

A Vb a fent említettek és a vizsgálat során feltárt tények elemzése alapján a hasonló repülőrendezvények jelentős biztonsági kockázatainak csökkentése, valamint a pilóták és a közönség védelme érdekében újabb biztonsági ajánlások kiadását mérlegeli.

A vizsgálat befejezése után annak eredményeit a KBSZ az idézett jogszabályok értelmében zárójelentés formájában, honlapján teszi közzé.

Eseményvizsgálat áttekintése

Bejelentést követően a KBSZ készenlétes vezetője azonnali helyszíni szemlét rendelt el.

A KBSZ az esetet a sérülések mértéke miatt légiközlekedési balesetként osztályozta.

A polgári légiközlekedési balesetek és repülőesemények vizsgálatáról és megelőzéséről és a 94/56/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, az Európai Parlament és a Tanács (EU) 996/2010/EU rendelet (2010. október 20.) 5. cikke szerint:

- (1) Az (EU) 2018/1139 európai parlamenti és tanácsi rendelet hatálya alá tartozó légi járműveket érintő valamennyi baleset vagy súlyos repülőesemény tekintetében eseményvizsgálatot kell végezni abban a tagállamban, amelynek területén a baleset vagy súlyos repülőesemény történt.*
- (2) Amennyiben az (EU) 2018/1139 rendelet hatálya alá tartozó, valamely tagállamban lajstromozott légi jármű olyan balesetben vagy súlyos repülőeseményben válik érintetté, amelyről nem állapítható meg egyértelműen, hogy melyik állam területén következett be, a lajstromozás szerinti tagállam eseményvizsgálatot végző hatóságának kell lefolytatnia az esemény vizsgálatát.*
- (3) Az (1), a (2) és a (4) bekezdésben említett eseményvizsgálat hatókörét és az eseményvizsgálatok során alkalmazandó eljárásokat az eseményvizsgálatot végző hatóságnak a baleset vagy a súlyos repülőesemény következményeinek és annak figyelembevételével kell megállapítania, hogy a vizsgálatból a repülésbiztonság javítása érdekében várhatóan milyen tanulságok vonhatók le.*
- (4) Az eseményvizsgálatokat végző hatóságok – a tagállamok nemzeti jogszabályai értelmében – dönthetnek az (1) és a (2) bekezdésben említett repülőeseményeken kívüli repülőesemények, vagy más típusba tartozó légi járműveket érintő balesetek vagy súlyos repülőesemények kivizsgálásáról is, amennyiben ezekből várhatóan biztonsággal kapcsolatos tanulságokat vonhatnak le.”*
- (5) E cikk (1) és (2) bekezdésétől eltérve, az eseményvizsgálatot végző felelős hatóság a repülésbiztonsággal kapcsolatos várható tanulságokra figyelemmel dönthet úgy, hogy nem kezdeményezi az esemény vizsgálatát, ha a baleset vagy súlyos repülőesemény olyan, pilóta nélküli légi járművet érint, amelynek esetében az (EU) 2018/1139 rendelet 56. cikkének (1) és (5) bekezdése értelmében nem előírás a tanúsítvány vagy nyilatkozat megléte, vagy olyan, pilóta által irányított légi járművet érint, amely legfeljebb 2 250 kg maximális felszállótömeggel rendelkezik, továbbá ha a repülőesemény nem járt súlyos vagy halálos személyi sérüléssel.*

A szemle tapasztalatai, valamint a 996/2010/EU rendelet 5. cikk (1) bekezdése alapján a KBSZ vezetője döntött a vizsgálat megindításáról.

Figyelmeztetés

Az időközi nyilatkozat célja egy rövid összefoglaló bemutatása a bekövetkezett eseményről, valamint a szakmai vizsgálat jelenlegi állásáról.

Jelen időközi nyilatkozat tartalma a rendelkezésre álló aktuális információkon és adatokon alapul.

A szakmai vizsgálatnak a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerinti befejezése új információkat, adatokat vagy bizonyítékokat tárhat fel vagy azonosíthat, és ennek következtében változásokat vagy módosításokat eredményezhet jelen nyilatkozat tartalmában.

Ezért a szakmai vizsgálat lezárásaként közzétett Zárójelentés megállapításai és következtetései eltérőek lehetnek a közzétett nyilatkozat tartalmától.

A Vb az időközi nyilatkozat kiadásáig:

- helyszíni szemlét tartott;
- fényképeket készített;
- utólagos szemléket tartott 2023. 09. 11-én, 2023. 09. 21-én és 2024.04.03-án;
- a rendőrségi foglalás feloldása után lefoglalta a légijármű roncsát és dokumentumait, majd 2024.06.05-én a roncsot a KBSZ tököli hangárjába szállította;
- szemtanúktól fényképeket és videófelveteleket gyűjtött;
- bekérte a repülőtéri rendezvény térképeit;
- bekérte az eseményben érintett repülőtér repülőtérrendjét;
- beszerezte a pilóták dokumentumait és repülési naplójának kivonatát;
- beszerezte a pilóták egészségügyi alkalmasságára vonatkozó adatokat;
- beszerezte a rendőrség balesetre vonatkozó információit, felvételeit és jelentéseit;
- beszerezte a felügyelő hatóság által a repülőrendezvényre kiadott engedélyt az engedélyezéshez szükséges háttéranyagokkal együtt;
- elemezte a rendelkezésre álló kép- és videófelveteleket;
- bekérte az esemény időpontjára vonatkozó időjárási adatokat;
- tanúkat hallgatott meg;
- elemezte a rendelkezésére álló adatokat.

A Közlekedésbiztonsági Szervezet (KBSZ) Vizsgálóbizottsága végzi az esemény vizsgálatát, amellyel kapcsolatban a nemzetközi polgári repülésről Chicagóban, az 1944. évi december hó 7. napján aláírt Egyezmény Függelékeinek kihirdetéséről szóló, 2007. évi XLVI. törvényben kihirdetett 13. Függelék 6. fejezet 6. pontja, valamint az Európai Parlament és a Tanács (EU) 996/2010/EU rendeletének 16. cikk (7) pontja értelmében a KBSZ jelen időközi nyilatkozatot teszi.

Szakmai vizsgálat alapelvei

Jelen vizsgálatot

- a polgári légiközlekedési balesetek és repülőesemények vizsgálatáról és megelőzéséről és a 94/56/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2010. október 20-i 996/2010/EU európai parlamenti és a tanácsi rendeletben (a továbbiakban: 996/2010/EU),
- a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvényben,
- a nemzetközi polgári repülésről Chicagóban, az 1944. évi december hó 7. napján aláírt Egyezmény Függelékeinek kihirdetéséről szóló 2007. évi XLVI. törvény mellékletében megjelölt 13. Függelékben,
- a légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvényben (a továbbiakban: Kbt.),
- a légiközlekedési balesetek és a repülőesemények szakmai vizsgálatának, valamint az üzemeltetői vizsgálat részletes szabályairól szóló 70/2015. (XII. 1.) NFM rendeletben,
- illetve a Kbt. eltérő rendelkezéseinek hiányában az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvényben

foglalt rendelkezések megfelelő alkalmazásával folytatta le a Közlekedésbiztonsági Szervezet.

A Közlekedésbiztonsági Szervezet illetékessége a közlekedésbiztonsági szerv kijelöléséről, valamint a Közlekedésbiztonsági Szervezet jogutódlással való megszűnéséről szóló 230/2016. (VII.29.) Kormányrendeleten alapul.

A fenti jogszabályok szerint

- A Közlekedésbiztonsági Szervezetnek a légiközlekedési balesetet és a súlyos repülőeseményt ki kell vizsgálnia.

- A Közlekedésbiztonsági Szervezet mérlegelési jogkörében eljárva kivizsgálhatja azokat a repülőeseményeket, amelyek megítélése szerint más körülmények között légiközlekedési balesethez vezethettek volna.
- A Közlekedésbiztonsági Szervezet független minden olyan személytől és szervezettől, akinek vagy amelynek érdekei a kivizsgáló szervezet feladataival ütköznek.
- A Közlekedésbiztonsági Szervezet a szakmai vizsgálat során a hivatkozott jogszabályokon túlmenően az ICAO Doc 9756, illetve a Doc 6920 Légijármű balesetek Kivizsgálási Kézikönyvben foglaltakat alkalmazza.
- Jelen jelentés kötelező erővel nem bír, ellene jogorvoslati eljárás nem kezdeményezhető.
- Jelen jelentés eredeti változata magyar nyelven készült.

A Vizsgálóbizottság tagjaival szemben összeférhetetlenség nem merült fel. A szakmai vizsgálatban résztvevő személyek az adott ügyben indított más eljárásban szakértőként nem járhatnak el.

A Vb köteles megőrizni és más hatóság számára nem köteles hozzáférhetővé tenni a szakmai vizsgálat során tudomására jutott adatot, amely tekintetében az adat birtokosa az adatközlést jogszabály alapján megtagadhatta volna.

Szerzői jogok

Az időközi nyilatkozatot kiadta:

Közlekedésbiztonsági Szervezet
1103 Budapest, Kőér u. 2/A.
www.kbsz.hu
kbszrepules@ekm.gov.hu

Az időközi nyilatkozat vagy annak részei bármely formában jogszabályban meghatározott kivételek figyelembevételével felhasználhatók, ha a részletek a tartalmi összefüggéseiket megtartják és a forrást pontosan megjelölik.

Budapest, 2024. szeptember 16.